

STORTINGET

Innst. 272 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:93 S (2020–2021)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes, Nicholas Wilkinson, Lars Haltbrekken og Karin Andersen om å lage en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når smittesituasjonen tillater det

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kulturlivet utarbeide en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når det lar seg gjøre ut fra smittesituasjonen, samt en beredkapsplan med ulike scenarioer dersom nye smittevernsrestriksjoner blir innført, for å gi forutsigbarhet for arrangørene.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Odd Omland og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati og Silje Hjemdal, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstre-

parti, Freddy André Øvstegård, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til representantforslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener den pågående covid-19-pandemien har hatt alvorlige konsekvenser for kultursektoren. Flertallet mener at regjeringen fortløpende har kommet med avbøtende tiltak for kulturlivet. Kompensasjonsordningen og stimuleringsordningen er nå til sammen på 8,1 mrd. kroner. I tillegg foreslår regjeringen ytterligere 650 mill. kroner til videreføring av ordningene, jf. Prop. 79 S (2020–2021). Tiltak under andre departement, som for eksempel permisjonsordningen, lønnsstøtteordningen, kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere og kontantstøtteordningen, kommer i tillegg.

Flertallet mener smittesituasjonen er uforutsigbar, og det er vanskelig å forutse utviklingen både på kort og lang sikt. Stadig endring i smittevernråd og regler gjør det krevende å planlegge aktiviteter. Flertallet refererer til at statsråden i sitt brev av 11. februar 2021 til komiteen har sagt at regjeringen vil fortsette å støtte kultursektoren så lenge det er inngripende smitteverntiltak som begrenser sektorens mulighet til å gjennomføre aktiviteter.

Flertallet viser videre til at regjeringen har utarbeidet tre alternative scenarioer for utvikling av pandemien fremover, jf. Prop. 79 S (2020–2021) lagt fram for Stortinget 29. januar 2021. Regjeringen skisserer et optimistisk scenario, et mellomscenario og et pessimistisk scenario. Dette er ikke prognoser, men scenarioer som beskriver potensielle veier fremover. Det vil til enhver tid være smittesituasjonen som avgjør hvilke smitte-

verntiltak som må gjelde, og tiltak kan måtte iverksettes raskt. Hvilket scenario som best beskriver sommeren, er per i dag ikke mulig å forutsi.

Flertallet mener statsrådets ulike møter med sektoren – møte med Bergen Live og festivalene bak «Return to live» og innspillmøte i regi av Kulturrådet og Norsk filminstitutt – vil være med på å gi viktige innspill til hvordan kultursektoren skal åpne opp basert på regjeringens beredskapsplan og scenariotenkningen presentert i Prop. 79 S (2020–2021).

Flertallet viser til at statsråden har satt i gang to større arbeider for å planlegge for en gradvis og forsvarlig gjenåpning av kultursektoren:

- 1) Norsk kulturråd og Norsk filminstitutt har fått i oppdrag å utarbeide en oversikt over de mer langsiktige konsekvensene av pandemien og utfordringer og muligheter den har gitt for kulturfeltet.
- 2) En arbeidsgruppe bestående av personer med høy arrangørfaglig kompetanse har fått i oppgave å utarbeide innspill til helsemyndighetene med forslag til tiltak for å kunne gjennomføre større utendørsarrangementer på en trygg måte kommende sommer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Kulturdepartementet har satt i gang to arbeider etter at representanten Silje Hjemdal stilte spørsmål til skriftlig besvarelse 18. januar 2021 (Dokument nr. 15:985 (2020–2021)) og Representantforslag 93 S (2020–2021) ble fremsatt. Kulturrådet og NFI har fått i oppdrag å utrede de langsiktige konsekvensene av koronapandemien, og en gruppe personer fra noen av de store utendørsfestivalene er satt ned for å lage innspill til helsemyndighetene med henblikk på den kommende sommerens utendørsfestivaler.

Disse medlemmer mener det er prisverdig at statsråden har satt i gang dette arbeidet etter at problemstillingen ble løftet fra sektoren og fra Stortinget. Disse medlemmer viser til komiteens høring om representantforslaget 16. februar 2021, der samtlige høringsinstanser likevel pekte på noen kriterier for at prosessen skal lykkes.

Disse medlemmer mener derfor at det må settes ned en bredt sammensatt og representativ gruppe med representanter fra ulike deler av arrangørfeltet og andre relevante deler av kultursektoren med mandat til i samarbeid med myndighetene å utarbeide planer og tiltak for trygg gjenåpning av kulturlivet når smittesituasjonen åpner for det. Slik skal også eksempelvis innendørsfestivaler, helårsarrangører og andre aktører i sektoren inkluderes i arbeidet og tiltakene som utarbeides. Disse medlemmer understreker at representanter fra relevante myndigheter, inkludert helsemyndighetene, må inkluderes, slik at gruppen kan komme frem til de praktiske løsningene sammen. Disse med-

lemmer understreker at regjeringen står fritt til å løse oppdraget slik de ser det hensiktsmessig, for eksempel gjennom å utvide den eksisterende gruppen eller opprette én eller flere grupper i tillegg.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kulturlivet utarbeide en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når det lar seg gjøre ut fra smittesituasjonen, samt en beredskapsplan med ulike scenarioer dersom nye smittevernsrestriksjoner blir innført, for å gi forutsigbarhet for arrangørene.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener at statsråden i sitt brev til komiteen svarer godt på forslaget fra representantene fra Sosialistisk Venstreparti, som også er fremmet ovenfor.

Flertallet mener at aktørene er inkludert. Flertallet refererer blant annet til at det er besluttet å nedsette en arbeidsgruppe bestående av personer med høy arrangørfaglig kompetanse, som vil få i oppgave å utarbeide innspill til helsemyndighetene med forslag til tiltak for å kunne gjennomføre større utendørsarrangementer på en trygg måte kommende sommer.

Bransjen og kulturlivets bransjeorganisasjoner har dessuten all mulighet til å komme med innspill i prosessen, skriftlig som muntlig. For å komme med innspill og meninger må en ikke nødvendigvis sitte i ulike arbeidsgrupper. Flertallet mener at departementet ikke skal detaljstyres av Stortinget i sine arbeidsprosesser. Statsråden har i sitt brev til komiteen gjort rede for dialogen med bransjen, og målet om lage en plan for gjenåpning av kulturlivet ut ifra ulike scenarioer og smittesituasjonen. Flertallet ber om at Stortinget orienteres om arbeidet på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til de dramatiske konsekvensene av tiltak som følge av koronapandemiens for kultursektorens aktiviteter, arbeidsplasser og aktører, og viser til skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:985 (2020–2021)) til kulturministeren fra representant Silje Hjemdal av 18. januar 2021 om en plan for gjenåpning av kultursektoren.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er glade for statsrådets initiativ som er kommet på plass, og håper at en god plan for gjenåpning med involvering av de berørte aktørene kan være med på å redusere den store usikkerheten og volatiliteten i den nåværende restriksjonssituasjonen.

Flertallet viser også til at kommunene har et særskilt ansvar og rolle i å tilrettelegge for kultur og næring i tiden fremover mot en gjenåpning av samfunnet. Alle kulturaktiviteter skjer lokalt, og flertallet mener at

kommunene aktivt må ta en lederrolle, gå foran og vise vei i gjenåpningsprosessen når kulturbedrifter, kulturinstitusjoner, reiselivet og frivilligheten forsøker å komme tilbake til en vanlig hverdag.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kulturlivet utarbeide en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når det lar seg gjøre ut fra smittesituasjonen, samt en beredskapsplan med ulike scenarioer dersom nye smittevernsrestriksjoner blir innført, for å gi forutsigbarhet for arrangørene.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:93 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes, Nicholas Wilkinson, Lars Haltbrekken og Karin Andersen om å lage en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når smittesituasjonen tillater det – vedtas ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 25. februar 2021

Kristin Ørmen Johnsen

leder og ordfører

**DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT**

Statsråden

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/320-

11. februar 2021

Spørsmål fra familie- og kulturkomiteen - Dokument 8:93 S (2020-2021) - vurdering av representantforslag om å lage en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når smittesituasjonen åpner for det

Jeg viser til brev fra Familie- og kulturkomiteen datert 21. januar 2021 der komiteen ber om vurdering av representantforslag Dokument 8:93 S (2020-2021).

Det konkrete forslaget er:

"Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kulturlivet utarbeide en plan for trygg gjenåpning av kulturlivet når det lar seg gjøre ut fra smittesituasjonen, samt en beredskapsplan med ulike scenarier dersom nye smittevernsrestriksjoner blir innført, for å gi forutsigbarhet for arrangørene."

Svar:

Den pågående covid-19-pandemien har hatt alvorlige konsekvenser for kultursektoren. Jeg har gjennom hele pandemien gjennomført møter med aktørene på feltet for å få kunnskap om hvordan smitteverntiltakene rammer dem. Som følge av denne dialogen og øvrige innspill fra sektoren har regjeringen så langt stilt opp med 8,1 mrd. kroner til ulike koronarelaterte tiltak, herunder til kompensasjons- og stimuleringsordningene, under Kulturdepartementets budsjett. I tillegg foreslår regjeringen ytterligere 650 millioner til videreføring av ordningene jf. Prop. 79S (2020-2021). Tiltak under andre departement, som for eksempel permisjonsordningen, lønnsstøtteordningen, kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere og kontantstøtteordningen, kommer i tillegg. Smittesituasjonen er uforutsigbar og det er vanskelig å forutse utviklingen både på kort og lang sikt. Stadig endring i smittevernråd og regler gjør det krevende å planlegge aktiviteter. Regjeringen har derfor sagt at vi vil fortsette å støtte kultursektoren så lenge det er inngripende smitteverntiltak som begrenser sektorens mulighet til å gjennomføre aktiviteter.

Regjeringens beredskapsplan og scenariotenkning

Regjeringen vedtok allerede 10. juni 2020 en beredskapsplan for smitteverntiltak som kunne iverksettes i alle samfunnssektorer ved økt smittespredning. Beredskapsplanen ble oppdatert 14. desember 2020. Alle sektordepartementer og underliggende etater har fulgt opp regjeringens beredskapsplan med ulike virkemidler det siste året med sikte på å oppnå full effekt av smitteverntiltakene og samtidig gi økonomisk krisehjelp og forutsigbarhet for de ulike aktørene. Det påligger samtidig et ansvar på den enkelte sektor om å følge anbefalinger og for å innrette seg slik at både privat og offentlig virksomhet kan få i gang mest mulig normal aktivitet innenfor de til enhver tid gjeldende smittevernrådene.

Regjeringen har utarbeidet tre alternative scenarier for utvikling av pandemien fremover, jf. Prop. 79 S (2020 – 2021) lagt fram for Stortinget 29. januar 2021. Regjeringen skisserer et optimistisk scenario, et mellom-scenario og et pessimistisk scenario. Dette er ikke prognoser, men scenarier som beskriver potensielle veier fremover. Det vil til enhver tid være smittesituasjonen som avgjør hvilke smitteverntiltak som må gjelde, og tiltak kan måtte iverksettes raskt. Hvilket scenario som best beskriver sommeren er per i dag ikke mulig å forutsi.

De viktigste faktorene som vil påvirke smitteutviklingen er:

- (i) antall vaksinerte og effekt av vaksine
- (ii) nye virusvarianter som påvirker smittsomhet, alvorlighet eller immunitet
- (iii) befolkningens tillit og etterlevelse av smitteverntiltak
- (iv) kapasiteten i helsetjenesten til testing og smittesporing
- (v) utviklingen i resten av Europa og omfang av tiltak for å begrense importsmitte

Jeg har stor forståelse for, og deler, aktørenes ønske om mer forutsigbarhet. Basert på regjeringens beredskapsplan og scenariotenkningen som presenteres i Prop. 79 S har jeg derfor satt i gang to større arbeider for å planlegge for en gradvis og forsvarlig gjenåpning av kultursektoren.

Kort sikt – sommerens store utendørsarrangementer

Sommerhalvåret er høysesong for utendørsarrangementer som samler mange publikummere og deltakere. Barn og unge samles på idrettscuper og speiderleir, det arrangeres en rekke musikkfestivaler over hele landet og historiske spel gjenfortelles til nye og gamle publikummere. I år er det nok ekstra mange som ser frem til sommeren og som håper på å kunne gjennomføre arrangementer som samler et større publikum.

Mandag 1. februar 2021 gjennomførte jeg, sammen med Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, et møte med Bergen Live og festivalene bak "Return to live". Vi diskuterte konkrete tiltak for å redusere risikoen ved avvikling av store arrangementer.

Som en oppfølging av dette møtet har jeg besluttet å nedsette en arbeidsgruppe bestående av personer med høy arrangørfaglig kompetanse. De vil få i oppgave å utarbeide innspill til helsemyndighetene med forslag til tiltak for å kunne gjennomføre større

utendørsarrangementer på en trygg måte kommende sommer. Gruppen vil bestå av representanter fra ulike typer sommerarrangører.

Innspill fra gruppen vil bli videresendt helsemyndighetene.

Lang sikt – virkningene av pandemien

Selv med det mest optimistiske scenarioet til grunn, er det behov for å tenke på de mer langsiktige konsekvensene av covid-19-pandemien. Vil publikum komme tilbake i konsertlokalene og teatersalene like hyppig og på samme måte som før pandemiutbruddet? Har vi det riktige virkemiddelapparatet for å få i gang kulturaktiviteten igjen over hele landet? Er det behov for tilpasninger/justeringer av kulturpolitikken?

Torsdag 28. januar 2021 inviterte jeg til et stort innspillsmøte om gjenåpning av kultursektoren, i regi av Norsk kulturråd og Norsk filminstitutt. Hele bredden av kulturlivet var invitert til å komme med innspill. Jeg mottok muntlige innspill fra et utvalg aktører i møtet, og det ble åpnet for å levere skriftlige innspill i etterkant av møtet.

I etterkant av møtet har jeg gitt Norsk kulturråd og Norsk filminstitutt i oppdrag å utarbeide en oversikt over de mer langsiktige konsekvensene av pandemien og utfordringer og muligheter den har gitt for kulturfeltet. Særlig aktuelle spørsmål er om man allerede nå ser tendenser som tyder på større endringer i sektoren, både mht. aktører, produksjon, tilbud, formidling og etterspørsel. Helsemyndighetenes scenariotenkning, som er presentert av regjeringen i Prop. 79 S (2020-2021), er et viktig premiss for gjenåpning av alle samfunnssektorer.

Etatene vil involvere kultursektoren på egnet måte i arbeidet med å besvare oppdraget. Jeg er bl.a. opptatt av at arbeidet må omfatte hele kultursektoren, herunder også den delen som ikke er finansiert med offentlige tilskudd, og at arbeidet må forankres i de kulturpolitiske målene som ble presentert i Kulturmeldingen, Meld. St. 8 (2018-2019) *Kulturens kraft - kulturpolitikk for framtida*.

Avslutning

Gjennom disse to løpene, med et kortsiktig og et langsiktig arbeid med solid forankring i både sektoren og fagetatene, mener jeg at regjeringen oppfyller intensjonen i representantforslaget. Disse arbeidene vil både fungere som innspill til helsemyndighetenes videre arbeid med justering av smitteverntiltak innenfor de ulike scenarioene, som veiledning for arrangørene og som faglige råd om utvikling og justering av kulturpolitiske virkemidler.

Med hilsen

Abid Q. Raja

